Andrei Cărpeneanu

Fecioara din Iederă

Părintele Zosima îl primise cu greu în chilia sa, abia după ce văzuse că a răbdat prea multe ceasuri frigul nopții, dând târcoale ca o vedenie sălașului clădit anapoda și îngropat la poalele unei coline pitice, care părea strămutată acolo de mâna omului. Pustnicul îi ascultase mărturisirea fără să spună o vorbă, murmurând la nesfârșit aceeași rugăciune, cu bărbia lăsată în piept și privirea pironită în coșul pieptului. Mult după ce Tudor terminase, Zosima părea că a uitat de el. ...Dacă ațipise? Nu-l mai auzea rugându-se, nu-i mai auzea nici măcar respirația, zgomotul răsuflării sale topindu-se în vuietul crengilor scuturate de vânt, îngemănându-se cu sunetele stranii ale nopții. De fiecare dată când pădurea trosnea, iar frunzele șfichiuiau zănatic ferestruicile oarbe, late de doar două palme, fiori reci îi înțepau mâinile și urcau de-a lungul șirei spinării, zgâlțâindu-l într-un dans înghețat, căruia nu i se putea împotrivi. Nici nu mai știa cât timp petrecuse acolo, însă bezna începuse să se destrame, fiecare moment al acelei subtile prefaceri părându-i că durează o eternitate. Dintr-o dată, cântecul răgușit al unui cocoș zgâriase adânc liniștea grea a zorilor. Tudor țâșnise în picioare, cu mintea paralizată de spaimă, și, încurcându-se în sutana sihastrului, se prăvălise neghiob peste sobița de fontă ce străjuia locul de rugăciune al celui depărtat de lume. „Nu te speria, băiete", îi spusese bine dispus Zosima, ca și cum ar fi reînnodat firul unei discuții ce contenise cu doar câteva clipe în urmă. „E cocoșul vecinilor, îl cunosc după grai". „Ce vecini..? Cine mai stă aici?", îngăimase rușinat Tudor, întorcându-se pe brânci la locul lui. „Așa se aude în pustietate. Cea mai apropiată gospodărie e la trei kilometri, însă prin părțile astea e atâta pace, că în nopțile senine îi pot auzi pe bieții oameni făcându-și rugăciunea, înainte de culcare". „Nu te grăbi, băiete. Să nu-ți pară rău că ai venit", continuase Zosima cu bunătate. „Ai credință, n-am să te las eu să pleci de aici fără să te învăț ce să faci!". Învins, istovit, Tudor lăsase ușor capul în poala monahului și începuse să plângă domol, cu mâinile sleite pe podeaua din pământ bătătorit a bordeiului târnosit fără milă de vântul rece rătăcit dinspre munte.

[…] „Tout comprendre rend très indulgent", îi șoptise la ultima lor întâlnire părintele Zosima. Își aducea aminte că zâmbise nedumerit. „Să nu crezi că toată viața am stat cu ochii numai în Evanghelie", chicotise șugubăț pustnicul. „Părinte, am greșit mult… ", îi spusese Tudor, cu vocea sleită. „Nu i-am mărturisit niciodată lui Grama, însă mi-a fost cu neputință să continui studiile. Totul a început atunci când am înțeles că nu-mi mai amintesc nici măcar titlul cărții pe care o încheiasem cu o seară înainte. La început am crezut că are să-mi treacă, că este doar efectul spaimelor fără obiect care îmi torturează mintea încă din adolescență, spaime pentru care am renunțat să mai caut leac. Însă imediat ce mă trezeam dimineața, îmi dădeam seama că uitasem aproape tot ce citisem sau discutasem cu profesorii până atunci. Nu mai știam decât crâmpeie, de parcă aș fi visat. Eram blestemat să iau totul de la capăt, să încerc nebunia de a cuprinde din nou, într-o singură zi, cunoștințele acumulate în ani de studii, în zile și nopți petrecute între patru pereți, citind și scriind, fumând și visând la *marea operă*, fără să țin seama de oboseală sau de ceea ce se petrece în jurul meu. *Marea operă*… iluzii, idealuri fabricate de alții. Atunci s-a întâmplat s-o întâlnesc pe Zina". „Uitarea ta nu este o boală a minții, mintea îți este sănătoasă…", îi răspusese monahul cu o lucire în ochi care-l făcuse să tresară, pentru că în acel moment i se păruse că îl aude pe Grama cum își presară dojenile pe rănile deschise ale greșelilor sale. „…Doar că este obosită de convietuirea cu păcatul, zi după zi, fără întrerupere. Cu sufletul tău, însă, se întâmplă lucruri grozave, băiatul meu. Lucruri pentru care eu nu am leac. Tot ce mai pot face acum este să te ascult și să mă rog. Nu deznădăjdui, rugăciunile sapă trepte și în piatra cea mai tare. De aici înainte va trebui să-ți porți însă singur crucea, să alegi dacă poți fi vrednic de iertare și de mântuire. Altă cale nu e".

[…] Simțea deja în nări mirosul proaspăt al pădurii, se vedea urcând din nou poteca până la chilia lui Zosima, descătușat, cu pasul ușor și pieptul umflat de aerul tare, iar mintea i se lăsase cuprinsă de zarea unei bucurii atât de gingașă, care îi aducea atâta pace, că ar fi îmbrățișat cu foc, ca pe un frate demult pierdut, pe primul om care i-ar fi ieșit în cale. Nu se mira când se trezi din nou în fața zidurilor de piatră roșie ce străjuiau casele mândre, îmbrățișate de pridvoare largi, care se priveau cu dragoste ca două surori, nepăsătoare la zbuciumul orașului care crescuse străin împrejurul lor, cu oameni venind și plecând, zorind bezmetic, odinioară tineri, pe urmă bătrâni și nevolnici, abia umblând, rezemându-se anevoie de copii sau nepoți, cu ochi buimaci și rătăciți, pentru a dispărea, în cele din urmă, pentru totdeauna. Tunelul de iederă se deschidea iarăși tainic înaintea lui, iar capătul i se pierdea în desișul verde-șerpuitor, împodobit de ciucurii albi ai Mâinii Maicii Domnului și întrețesut cu florile întunecate ale înserării.

După primii pași simțise cum pacea îl covârșește și îi înmoaie simțurile, silindu-l să se oprească în inima hățișului. „Acum nu mă mai poate vedea nimeni”, zâmbi Tudor, aprinzându-și o țigară și așezându-se moale în iarba înaltă, cu capul sprijinit de zidurile groase din piatră roșie. Încerca să urmărească, tot mai distrat, zbuciumul diafan al șuvițelor de fum albăstrui care se pierdeau în hățișul verde, în timp ce mintea îi era cuprinsă de o toropeală binefăcătoare. Auzi, ca prin vis, clopotul unei biserici și mugetul vântului purtat printre crengile arborilor bătrâni care-i biciuia obrajii, însă pleoapele îi erau tot mai grele și nu se îndura să deschidă ochii, atât de bine era acolo, în iarba înaltă, unduitoare, care-i cuprinsese pe de-a-ntregul mădularele secătuite de putere. „Unde sunt ?”, fusese ultimul său gând, înainte de a ceda cu totul liniștii acelui tărâm unde întreaga suflare se afla gata să se închine somnului, în afara unui suflet depărtat de lume care încă veghea, iar rugăciunea lacrimilor sale văzătoare răpise și inima lui Tudor, pentru a putea cunoaște împreună, îngemănați, măcar pentru o clipită, mângâierea celui de-al optulea cer.

